

de nugældende regler, som ændret senest i 2000, er nærmere omtalt.

I forarbejderne til lov nr. 428 af 31. maj 2000 tilkendegav Justitsministeriet, at der efter lovens vedtagelse ville blive iværksat en evaluering af de nye regler om isolationsfængsling. Af punkt 2.7.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår således bl.a. følgende:

»Justitsministeriet vil efter en gennemførelse af lovforslaget løbende følge udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger. Justitsministeriet vil desuden anmode Strafferetsplejeudvalget om at vurdere, om reglerne har haft den tilsigtede virkning, med henblik på at Strafferetsplejeudvalgets udtalelse kan foreligge, når de nye regler om isolationsfængsling har været i kraft i 5 år.«

Justitsministeriet anmodede i juni måned 2000 Rigsadvokaten om at iværksætte en løbende statistikindsamling med henblik på, at Justitsministeriet én gang årligt kunne modtage oplysning om udviklingen på området bl.a. med henblik på en foreløbig orientering af Folketingets Retsudvalg. Justitsministeriet anmodede desuden i 2001 Strafferetsplejeudvalget om inden udgangen af 2005 at evaluere de regler om varetægtsfængsling i isolation, som på grundlag af udvalgets betænkning nr. 1358/1998 blev gennemført ved lov nr. 428 af 31. maj 2000. Ved tillægskommissorium af 1. juni 2005 blev udvalget desuden anmodet om at overveje mulighederne for yderligere at begrænse anvendelsen af isolationsfængsling.

2.3. Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006

Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1469/2006 indeholder dels en evaluering af de ved lov nr. 428 af 31. maj 2000 gennemførte regler om isolation, dels udvalgets overvejelser om mulighederne for yderligere at begrænse anvendelsen af isolation.

Udvalget har sammenfattet sine overvejelser således, jf. betænkningens side 90-91:

»Sammenfattende er det udvalgets vurdering, at 2000-loven nok har virket efter hensigten ved en nedbringelse af det absolutte antal isolationsfængslinger og det samlede årlige antal isolationsdage, men der er usikkerhed om, hvorvidt tendensen holder, og der er ikke sket en nedbringelse af den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne. Hertil kommer [...] ikke ubetydelige lokale forskelle.«

Der er nedenfor under pkt. 2.3.1.-2.3.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger redegjort for udvalgets evaluering af de ændringer af retsplejelovens regler om varetægtsfængsling i isolation, som blev gen-

nemført ved lov nr. 428 af 31. maj 2000. Strafferetsplejeudvalgets forslag om lovændringer med henblik på yderligere at begrænse anvendelsen af isolation er gennemgået under pkt. 4-9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2.3.1. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

I betænkning nr. 1469/2006 har Strafferetsplejeudvalget – på grundlag af Rigsadvokatens årlige isolationsredegørelser 2001-04 og Justitsministeriets Forskningsenheds «Undersøgelse af udviklingen i anvendelsen af isolationsfængsling» (november 2005) – redegjort for udviklingen i anvendelsen af isolationsfængsling siden den ændring af retsplejelovens regler om isolation, der skete i 2000.

Det fremgår af betænkningen bl.a., at der allerede inden lovændringen i 2000 viste sig en faldende tendens i anvendelsen af isolation. Det samlede antal afsluttede varetægtsfængslinger i isolation faldt således fra 1142 i 1995 til 818 i 1999. Som følge af den samtidige stigning i antallet af varetægtsfængslinger faldt også den procentuelle andel af isolationsfængslinger af det samlede antal varetægtsfængslinger ganske markant fra 20,1 pct. i 1995 til 12,7 pct. i 1999.

2000-loven (lov nr. 428 af 31. maj 2000), der trådte i kraft den 1. juli 2000, gav sig udslag i en markant og næsten øjeblikkelig nedgang i anvendelsen af isolation. Således faldt det samlede antal isolationsfængslinger fra 818 i 1999 til 618 i 2000, mens den procentuelle andel af isolationsfængslinger af det samlede antal varetægtsfængslinger i 2000 blev mere end halveret (fra i gennemsnit 92 ud af i alt 890 varetægtsarrestanter (svarende til 10,3 pct.) i 1. halvår af 2000 til i gennemsnit 41 ud af 863 (svarende til 4,8 pct.) i sidste halvår af 2000.

Den faldende tendens fortsatte i 2001, 2002 og 2003. I 2003 udgjorde det samlede antal afsluttede isolationsfængslinger 476, hvilket svarer til et fald på ca. 42 pct. i forhold til 1999 (dvs. det sidste hele år før lovændringen). I 2004 blev den faldende tendens afløst af en ganske væsentlig stigning på 22 pct. i forhold til 2003. 2004-tallet (i alt 580 afsluttede varetægtsfængslinger i isolation) ligger dog stadig under niveauet før lovændringen.

Også isolationsfængslingernes andel af det samlede antal varetægtsfængslinger faldt i de første tre år efter lovændringen. Isolationsandelen udgjorde således 9,5 pct. i 2001, 8,2 pct. i 2002 og 7,7 pct. i 2003. Isolationsfængslingernes andel af det samlede antal varetægtsfængslinger steg imidlertid i 2004, hvor andelen udgjorde 9,8 pct. Isolationsandelen ligger dog stadig